

Hot- och skrämstaktik som resurs för fackrörelsen

I skrivande stund har Finlands Livsmedelsarbetareförbund SEL varslat om en dygns lång politisk strejk på arbetsplatser inom livsmedelsindustrin under vecka 47. Genom denna politiska strejk vill SEL motsätta sig ”de försvagningar av arbetstagarnas arbetsvillkor och strejkrätt samt nedskärningar i arbetslöshetsskyddet som regeringen Orpo driver på”. Från fackrörelsens håll signaleras också att om dessa åtgärder inte leder till önskat resultat så kan man vid behov ta till hårdare åtgärder, till och med generalstrejk.

Motivet/orsaken till de strejker som ordnas på enskilda företag är att fackrörelsen försöker hindra riksdagen från att stifta lagar som inte tilltalar facket. Strejken på arbetsplatserna genomförs med hjälp av förtroendemännen så att de arbetstagare och tjänstemän på företaget som hör till fackförbundet inte utför sitt arbete. Som exempel betalar SEL de medlemmar som deltar i strejken en ersättning på 100 euro, varav 16 euro är skattefri inkomst.

Helt utan skam påstår facket också att då strejkerna genomförs bör alla som jobbar på arbetsplatsen delta i strejken, också de som inte hör till fackförbundet*. Fackrörelsen använder olika påtryckningsmetoder för att få dem som inte hör till förbundet att ”förstå” att det också ligger i deras intresse att delta i strejken. Fackrörelsen använder öknamnet ”strejkbrytare” om alla personer som arbetar under en strejk.

I sin önskan att sätta press på landets regering och riksdag förpliktigar alltså fackrörelsen företagens arbetstagare och tjänstemän att förorsaka ekonomisk skada för sin egen arbetsgivare. Dessutom försöker facket tvinga arbetstagare som inte hör till förbundet att delta i dessa skadliga åtgärder. Det låter inte särskilt rättvist, och inte heller särskilt förnuftigt för de enskilda arbetstagarna. Ju hårdare åtgärder fackrörelsen vidtar av politiska orsaker, desto större ekonomisk skada orsakar strejkarna sin egen arbetsgivare och i slutändan även sig själva. Vilka följer strejken har för det enskilda företaget och dess arbetstagare verkar inte spela någon roll. Arbetstagarnas och tjänstemännens förtroendemän, som fungerar som strejkagitorer, behöver inte oroa sig för morgondagen eftersom de vet att de drabbas av företagets ökade kostnader och förluster sist av alla, tack vare det särskilda anställningsskydd som förtroendemännen har. Förtroendemännen vet också att fackrörelsen belönar förtroendemännens lojalitet på olika sätt, till exempel genom att kräva högre ersättningar för förtroendemän.**

I samband med politiska strejker, då man orsakar skada för sin egen arbetsgivare, uppstår frågan om meningsfullheten i systemet med förtroendemän. Principen för systemet är att ju större företaget är, desto mer ledig tid har förtroendemannen från sitt eget arbete och desto större ersättningar för förtroendemannauppgifterna betalar arbetsgivaren. I enlighet med alla kollektivavtal inom livsmedelsbranschen (inkl. bageribranschen) är det så att om företaget har över 421 anställda så är förtroendemannen helt befriad från sitt arbete och arbetsgivaren betalar hen, vid

sidan av månadslön, en förtroendemannaersättning på 158 €/mån.*** Dessutom ska arbetsgivaren erbjuda förtroendemannen andra förmåner (arbetsrum, dator, nätförbindelse, e-post osv.). Som tack för detta ”gratis uppehälle” ordnar förtroendemännen, när fackrörelsen så kräver, strejker och andra åtgärder på företaget som orsakar företaget ekonomisk skada.

Det jag konstaterar ovan är i sig ingen attack mot förtroendemannasystemet. Jag förundras bara över människors beteende, sätt att agera och moral. Samtidigt funderar jag över vad arbetstagarna, som deltar i strejken frivilligt eller under tvång, egentligen anser om allt detta. Är det så att man bara ödmjukt måste böja sig inför fackrörelsens makt och snällt acceptera vad förtroendemännen beslutar, eftersom man annars kan stå inför ännu större problem?

Fackrörelsens arbetssätt påminner ofta om handlingssätten i vårt östra grannland. Gemensamt för båda är att man använder skrämstaktik och hot för att försöka uppnå det eftersträfvade målet. Naturligtvis kan man inte jämföra fackrörelsens verkliga verksamhet med det som sker i vårt östra grannland, men gemensamt för dem är att man använder en skräm- och hottaktik för att påverka människors känslor och handlingar. I fackrörelsens reklamer som för tillfället sänds i radion presenterar man på olika sätt samma skräckhistoria om regeringens förskräckliga avsikter, så att allmänheten ska förstå att motsätta sig dem. Ett exempel på en sådan reklam är också den video som publicerats på SEL:s Instagram-konto, där regeringens lista över nedskärningar presenteras som en skräckfilm. En kvinna besvarar ett elakt samtal och reklamen slutar med att kvinnan skriker då hon ser regeringens lista över nedskärningar genom fönstret. När jag såg reklamen tänkte jag att alla knep tydligen är möjliga när man driver sin egen politiska agenda. Denna propaganda har ändå sina egna risker. Enskilda människor kan förstå fackets skrämstaktik bokstavligen och i sin ilska göra sig skyldiga till exempelvis angrepp på politiska beslutsfattare. I dessa situationer är det därför viktigt för alla att förstå att det endast är sakerna som strider.

Jag önskar er allt gott inför juletiden och det kommande nya året!

Mika Väyrynen

*Det är självklart att fackrörelsens beslut endast berör de egna medlemmarna.

**I juni 2023 steg ersättningarna med 10 % i enlighet med vad som avtalades i den senaste förhandlingsomgången.

***Om företaget har t.ex. 21–50 anställda, är förtroendemännen befriade från arbete 4h/vecka och ersättningen är 92€ per månad.